

jem in Savinjsko ravnjo na jugu. Cilj in namen naloge je vzpostavitev podatkovne zbirke zemljepisnih imen za izbrano območje na podlagi pisnih in ustnih virov, ki naj skušajo rešiti odprta vprašanja. Poda tudi metodologijo dela, ki sloni na preverjanju zemljevidov, pisnih virov in terenskega dela. Pri zadnjem čaka še veliko dela in problemov. Ledinska imena so včasih poimenovala tisto, kar je bilo in danes ni več. Obstaja tudi veliko imen, ki so zelo različna v pogovoru in pisni obliki. So zapisana na tej karti tako, na oni drugače, morda tudi po legi malo različno. To usklajevanje pa ni enostavno, kot vedno tudi ni zapis. Nekaj teh problemov je zapisanih tudi v Planinskem vestniku, ki pa jih vedno ne upoštevamo. Samo primer: na Menini stoji planinska postojanka na Smrekovcu, kar se vidi zapisano na smerni tabli iz Tuhinjske doline; tudi o razglednem vrhu ni enotnosti – so Šavnice ali Goli vrh? In kje so Mozirske planine, ki so na zemljevidu, priloženem v prospektu Šaleška dolina – Velenje (Turistična zveza Velenje, 1993) na severnem delu občine?

Del tega gradiva je objavljen tudi v PV 1998 pod naslovom Imenoslovje Kamniško-Savinjskih Alp. Tako nas čaka še veliko dela pri vzpostavitvi podatkovne zbirke zemljepisnih imen, pri zapisovanju kot vrisovanju tega na karto, seveda ob upoštevanju vseh zahtev sodobnega časa.

V zborniku je tudi članek Regionalizacija Slovenije, kjer najdemo zapisana nova imena, kot Velenjsko in Konjsko hribovje, Ložniško in Hudinjsko gričevje, Savinjska ravan in Posavsko hribovje. Tega poimenovanja se bo potrebno navaditi. Upajmo, da nam bodo novi zemljevidi, ki so najbolj uveljavljena sredstva za posredovanje zemljepisnih imen, te novosti predstavili.

B. J.

Alpski botanični vrt Juliana v Trenti

Prvi botanični vrt v Sloveniji je uredil baron **Karel Zois** (1756–1799) na svojem posestvu na Brdu pri

Kranju. Semkaj je prinašal in posajal ne le alpske rastline, ampak tudi domača in eksotična drevesa. Botanik **Franc de Paula Hladnik** (1773–1844) je na gimnazijskem dvorišču v Ljubljani uredil nasad kranjskih rastlin, leta 1810 pa je ustanovil ljubljanski botanični vrt, ki je naša najstarejše naravoslovna znanstvena ustanova z neprekinjenim delovanjem. V njem je nasadil tudi visokogorske rastline. Alpski botanični vrt Juliano v Trenti, edinstveno ustanovo v osrčju Julijskih Alp, pa je ustanovil leta 1926 tržaški trgovec francoskega porekla **Albert Bois de Chesne**. Tudi na nekaterih drugih krajih našega visokogorja so že večkrat poskušali urediti podobne vrtove visokogorskih rastlin, toda brez pravega uspeha.

Diplomirana biologinja **Nada Protnik** je pripravila že štiri brošure, ki nam predstavljajo ta enkratni botanični vrt v Trenti. Prve tri brošure (s ponatisom) so izšle v zbirki vodnikov »Kulturni in naravni spomeniki Slovenije« (65, 146), ki jih je dolga leta izdajala Založba Obzorja iz Maribora. Četrto in razširjeno delo pa je izšlo pri Prirodoslovnem muzeju Slovenije. Knjiga je nenavadnega formata (10 x 21 cm), trdo vezana, z obsegom 125 strani. V njej lahko preberemo marsikaj o zgodovini botaničnih vrtov pri nas, kratek življenjepis ustanovitelja Juliane Alberta Boisa de Chesna ter spomine na njegove sodelavce v vrtu, kot so **dr. Julius Kugy**, **Anton Tožbar**, vnuk in **Ančka Kavs**. Med besedilom so objavljene še lepe fotografije vrta ter ožje in širše okolice do najvišjih trentarskih vršacev. Večina knjige pa je pripravljena kot vodnik po tem enkratnem alpskem botaničnem vrtu. V knjigi je omenjenih večina rož, ki jih najdemo ob poti, 80 pa jih je tudi upodobljenih na zelo lepih fotografijah **Cirila Minarja**. Med njimi so manj znane (npr. alpska velesa) in neatraktivne (omelika), pisane (rdeča relika) in v močnih barvah (navadni alpski zvonček), vsem planincem znane (očnica) do zaščiteneh (lepi čevlji). V knjizici pogrešamo le abecedno kazalo vseh omenjenih rož.

Posebno mesto v knjigi pa ima Zoisova zvončica, ki krasi tudi naslovno stran. To cvetico je botanik Karel Zois našel v Bohinjskih Alpah in na Storžiču. Drobna in nežna raste iz gole skale. Njeni modri cvetovi so kaj nenavadni. Ustje venca ni odprto kot pri drugih vrstah iz rodu zvončnic, ampak zoženo. Že njena zunanost, morfološka zgradba, nam pove, da je rastlina stara, da je relikv iz terciarja, eden od naših najlepših in najznačilnejših starejših endemov. Raste samo v jugovzhodnih Apneniških Alpah in je prava hči slovenskih planin, kakor jo je imenoval botanik **Viktor Petkovšek**. Zoisova zvončica bi bila lahko simbol slovenskih Alp.

Ciril Velkoverh

Ženske v ledenih višinah

Gore prav zares že dolgo niso več samo moška zadeva. Na vseh štirinajstih osemtisočakah našega planeta so že stale ženske, s kisikovo masko na obrazu ali brez nje. In marsikatera od njih si je prav s temi dejanji napravila ime, kot na primer **Wanda Rutkiewicz** ali **Junko Tabei**, prva ženska na Everestu.

Luisa Francis, ki je napisala knjigo »Spodnje nebo« s podnaslovom »Ženske na ledenih višinah« (delo je izšlo v Münchenski založbi F. A. Herbig in stane 29,90 marke), dobro ve, o čem pripoveduje, kajti gore so del njenega življenja. Vedno znova jo popade hrepenenje, takrat se umakne s spalno vrečo in vsaj eno noč preživi v samoti tam zgoraj. To ni nikakršen pustolovski fetišizem, prej »šamansko potovanje«, pa najsi bo na domačo goro ali pod sveto goro Kailas v Himalaji.

Poleg resničnih gora je Luisa Francis plezala tudi na gore knjig. Tako je zdaj pred nami energična knjižica, v kateri je marsikaj na temo »ženske v gorah« postavila na svoje mesto. To je prav gotovo pamflet, vendar v mirem, lakonskem slogu. Svoje pero je uperila proti bedastim moškim šalam na račun žensk, pa tudi proti napadom bolj grobe vrste – ko **Jon Krakauer** in somišljeniki v knjigi o nesrečnih himalajskih odpravah maja 1996